

MERE TID TIL BØRNENE!

*Af Mai Henriksen, børne- & uddannelses-,
arbejdsmarkeds- og ligestillingsordfører*

Det er helt afgørende at vores børn oplever nærvær, omsorg og voksenkontakt i vuggestuen og børnehaven. Vi er kendte for vores gode daginstitutioner – men de kan blive endnu bedre. I dag er der store kvalitetsforskelle på danske institutioner – selv hvis normeringen er stort set ens.

Små børn i nogle vuggestuer har så lidt kontakt med voksne, at det går ud over deres sprog og sociale udvikling. Helt ned til et kvarters opmærksomhed fra en pædagog i løbet af en dag er realiteten for nogle af samfundets yngste borgere, viser forskning.

En klar struktur forøger opmærksomheden på det enkelte barn

Forklaringen skal findes i den måde, hverdagen organiseres på. Og forskellen er til at føle på. Et forskningsprojekt har vist, at vuggestuepædagogerne kan give hvert barn ekstra 18 minutters voksenkontakt per time, hvis hverdagen bliver mere struktureret og organiseret. I en travl hverdag bliver de voksnes opmærksomhed let koncentreret om gruppen. Det gør pædagogikken defensiv, og pædagogerne reduceres til sociale brandslukkere, der venter på, at der sker noget, de skal håndtere i børnegruppen. Men faktisk kan hverdagen blive bedre for både børn og voksne, hvis der er en tydelig struktur i såvel aktiviteter som tid og rum. Det giver plads til en offensiv pædagogik med opmærksomhed på det enkelte barn, ligesom små grupper øger muligheden for tilknytning.

Tryk tilslutning øger børns livskvalitet og selvstændighed

Konkret fik hvert enkelt barn 21 minutters voksenkontakt i timen i organiserede vuggestuer, mens børn i uorganiserede vuggestuer i gennemsnit må nøjes med tre minutters kontakt med voksne. Det er for lidt i en periode af livet, hvor verden skal introduceres og alt læres. Og det kan få konsekvenser for børnenes udvikling, hvis det sproglige og sociale input svigter. En tryk tilknytning øger børnenes livskvalitet, styrker selvstændigheden og gør dem i stand til at knytte varige kontakter. På samme måde giver tæt kontakt og sproglig stimulation børnene vigtige redskaber, påpeger PH.D. Stipendiat Ole Henrik Hansen, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, der på minutter og sekunder har observeret børns mulighed for interaktion med voksne i danske daginstitutioner.

Behov for større politisk opmærksomhed om daginstitutioner

Vi har en hær af dygtige pædagoger rundt i landet, som hver dag passer vores små poter. Men der er behov for en revision af vuggestuer og børnehaver, hvor nærvær, omsorg, kontakt og sprogstimulering er i fokus. Daginstitutionerne må aldrig udvikle sig til bare bevidstløs pasning – for det er det samme som opbevaring. Børn skal have mulighed og rammer til at udvikle sig - og børn skal udfordres gennem leg, nærvær og omsorg. Ikke mindst i vuggestuen og børnehaven. Alligevel er der en tendens til at glemme daginstitutionerne og koncentrere den politiske opmærksomhed om skolen - og hvordan vi her giver børnene de bedste udviklingsmuligheder.

Alt for ofte kommer debatten alene til at handle om normeringen i vores daginstitutioner. Normeringen har en betydning. Men kvaliteten bliver ikke nødvendigvis bedre af, at der kommer én eller to flere medarbejdere i vuggestuen eller i børnehaven, hvis man ikke samtidig kigger på, hvordan arbejdet er tilrettelagt. Det, der gør en forskel, er, at børnenes udvikling er i fokus, og at pædagogerne kan få deres faglighed i spil

Benedikte Kiær's initiativ

Hvordan vi bedst gør det i praksis, satte Benedikte Kiær som daværende socialminister en task force til at undersøge. Gruppen, der bestod af blandt andre Ole Henrik Hansen, besøgte en række institutioner for at se på, hvordan vuggestuer og børnehaver tackler den udfordring optimalt. Task forcen skulle efter planen allerede sidste efterår være kommet med bud på, hvordan kvaliteten i dagtilbuddene kan hæves. Desværre har den nye regering ikke prioriteret den indsats, så arbejdet har ligget brak i månedsvis. I starten af februar satte Konservative dette emne på den politiske dagsorden, og det har heldigvis fået Børn- og Undervisningsminister Christine Antorini til at genoptage task forcen.

Børnene skal inddrages i de daglige gøremål

Men opgaven med at sikre vores børn de bedste udviklingsmuligheder allerede i vuggestuen og børnehaven er alt for vigtig til at blive overskygget af andre dagsordener. Der skal spotlight på de tidlige år. Derfor planlægger Konservative i foråret en høring på Christiansborg om kvaliteten i dagtilbuddene. Som på andre områder kan vi lære af hinanden – og med små ændringer gøre store forskelle i hverdagen. Eksempelvis ved at være opmærksom på at stille åbne i stedet for lukkede spørgsmål til børnene og på den måde bevidst stimulere deres sproglige udvikling. På samme måde udvikles børnene, hvis de inddrages i de daglige gøremål - selv vælger pålæg, øver sig i at smøre maden og tage tøj på i stedet for at få det serveret eller ordnet af de voksne.

Verden skal introduceres for det enkelte barn

Allerede tilbage i begyndelsen af nullerne tog VK-regeringen med loven om læreplaner i dagtilbud fat på at kvalitetsudvikle de mindstes hverdag. Tidligere var der ikke krav om, at vuggestuer og børnehaver mv. skulle arbejde systematisk med indlæring. Nu skal alle dagtilbud udarbejde en pædagogisk læreplan, der beskriver, hvordan børnene får rum for leg, læring og udvikling. Det har sat gang i vigtige pædagogiske diskussioner. Men læreplanerne er et redskab for det pædagogiske arbejde og må ikke misbruges til yderligere dokumentationskrav. Så for at gøre arbejdet med læreplanerne mere ligetil skal de seks hovedtemaer reduceres til fire. Barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer og sprog skal fortsat være obligatoriske temaer, mens det sidste skal være valgfrit for institutionen.

Pædagogerne skal væk fra skrivebordet – og ud på legepladsen og introducere verden for det enkelte barn.